

Вінницький національний технічний університет
Кафедра мовознавства,
Факультет інфокомунікацій, радіоелектроніки та наносистем

УКРАЇНСЬКА МОВА ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ (Обов'язковий)

I (бакалаврський) рівень вищої освіти
на основі ОКР «Молодший спеціаліст», заочна форма

Освітня програма: **усі**
Спеціальність: **усі**
Викладач:
Мова викладання: **українська**

Семестр – **2**

Кредитів ЕКТС – **1**
Лекцій – **не передбачено**
Практичних – **5 год.**
Самостійна робота – **25 год.**
Вид контролю: **залік**

Передумови для вивчення – розвиток мовленнєвих навичок студентів, культури усного й письмового фахового спілкування, оволодіння нормами літературної мови, формування національно свідомого громадянина.

Мета дисципліни – формування комунікативної культури у сфері професійного мовлення в його усній і писемній формах, навичок практичного володіння мовою, обумовленого фаховими потребами. Для досягнення цієї мети в програмі дисципліни передбачено ознайомлення студентів з основами стилістики сучасної української мови та культурою мовлення, вивчення теоретичного матеріалу з питань сучасного справочинства й оформлення документації, формування практичних навичок написання ділових паперів і наукових документів, потрібних студентам у навчанні та майбутній професійній діяльності, сприяння оволодінню мовою фаху (термінологічною та професійною лексикою), поглиблене повторення деяких граматичних тем, що допоможе піднести рівень володіння сучасною українською мовою та збагатити словниковий запас студентів.

Компетентності: студент повинен знати ознаки й особливості стилів мовлення, мовні норми, термінологію свого фаху, основні вимоги до складання й оформлення різних видів документації, правила усного ділового спілкування та етикет ділового мовлення.

Результати навчання: студент повинен вміти вільно володіти усною та писемною формами української літературної мови; правильно, грамотно складати зразки основних видів документації; користуватися фаховою термінологією; готувати публічні виступи, виголошувати промови, доповіді.

Тематика

Змістовний модуль 1: Законодавчі та нормативно-стильові основи професійного мовлення

Тема 1. Державна мова – мова професійного спілкування

Тема 2. Основи культури української мови

Тема 3. Стилі сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні

Змістовний модуль 2: Професійна комунікація

Тема 4. Спілкування як інструмент професійної діяльності

Тема 5. Риторика і мистецтво презентації

Тема 6. Культура усного фахового спілкування

Тема 7. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації

Тема 8. Етикет службового листування

Змістовний модуль 3: Наукова комунікація як складова фахової діяльності

Тема 9. Українська термінологія в професійному спілкуванні

Тема 10. Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні

Теми практичних занять

Тема 1. Предмет і завдання курсу, його наукові основи. Організація вивчення дисципліни за КМС. Первинний інструктаж з питань охорони праці і безпеки життєдіяльності. Поняття національної та літературної мови. Найістотніші ознаки літературної мови. Мовні норми.

Тема 2. Мова професійного спілкування як функціональний різновид української літературної мови. Види, типи і форми професійного спілкування. Мовний стиль. Функціональні стилі сучасної української літературної мови. Призначення, сфера використання, основні ознаки та мовні засоби офіційно-ділового стилю, його підстил.

Тема 3. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації. Документ і його функції. Класифікація документів. Вимоги до оформлювання документів. Заява. Особливості оформлювання. Реквізити. Види заяв. Автобіографія. Резюме. Правопис префіксів.

Тема 4. Різновиди службових записок. Доповідна й пояснювальна записки. Види пояснювальних записок. Довідка. Особливості оформлення. Доручення. Види доручень. Реквізити. Правопис складних слів.

Тема 5. Призначення, сфера використання, основні ознаки, мовні засоби наукового стилю, його підстил. Становлення та розвиток наукового стилю української мови. Термін та його ознаки. Загальнонаукова, міжгалузева та вузькоспеціальна термінологія. Термінологія обраного фаху. Професійна лексика.

Теми для самостійної роботи

Тема 1. Писемна та усна форми мови. Сучасна українська ділова мова, її писемна та усна форми. Поняття ділового спілкування. Ораторська компетенція. Публіцистичний стиль, призначення, сфера використання, основні ознаки.

Тема 2. Професійна мовнокомунікативна компетенція. Спілкування і комунікація. Функції спілкування. Основні закони спілкування. Етапи спілкування. Гендерні аспекти. Призначення, ознаки, мовні засоби художнього та розмовного стилів. Сфера використання, підстили.

Тема 3. Оформлювання результатів наукової діяльності. План, тези, конспект як важливий засіб організації розумової праці. Звертання у різних стилях мовлення.

Тема 4. Зміни приголосних при словотворенні. Складноскорочені слова, номенклатурні назви. Аббревіатури. Складні випадки вживання прийменників.

Тема 5. Національний стандарт України. Критерії класифікації документів. Орфографічні норми. Уживання м'якого знака й апострофа. Кличний відмінок. Спрощення груп приголосних.

Тема 6. Вимоги до тексту документа. Оформлювання сторінки.

Тема 7. Лексичні засоби української мови. Багатозначні слова й омоніми у професійному спілкуванні. Пароніми у професійному спілкуванні. Синоніми в різних стилях української мови.

Тема 8. Типи словників. Роль словників у підвищенні мовленнєвої культури. Термінологічні словники.. Українська лексикографія. Запозичені слова в різних стилях мови. Лексика іншомовного походження в українській мові. Правопис слів іншомовного походження, відмінювання слів іншомовного походження. Правопис префіксів пре-, при-, прі-. Етикет ділового спілкування керівника з підлеглим, відвідувача з посадовцем. Розгляд скарг в установі.

Тема 9. Пояснювальна записка до курсового проекту. Фразеологічні засоби української мови. Фразеологічні звороти, їх походження, ознаки. Уживання фразеологізмів у різних стилях мови. Стійкі словосполучення в науковому й офіційно-діловому стилях. Закінчення іменників чоловічого роду у формі родового відмінку однини.

Тема 10. Правопис складних іменників і прикметників. Правопис складних прикметників, першою частиною яких є кількісний числівник. Правопис складних займенників та прислівників.

Індивідуальні завдання

Підготовка та виголошення публічного виступу, написання рефератів з окремих тем курсу.

Контроль

Поточний контроль здійснюється у формі фронтального, індивідуального чи комбінованого контролю знань студентів під час практичного заняття, контрольної роботи та тестів.

Підсумковий контроль знань студентів здійснюється шляхом складання недиференційованого заліку за темами, що охоплюють весь курс дисципліни.

Оцінювання результатів навчання

Модуль	Практичні заняття	Підсумковий тест	Бали
I	75 балів	25 балів	100
Семестр	75	25	100

Політика курсу

Викладач та всі здобувачі, що вивчають цей курс, зобов'язуються дотримуватись таких положень [Кодекс етики ВНТУ](#), [Положення про академічну доброчесність студентів та науково-педагогічних працівників ВНТУ](#), [Положення про рейтингову систему оцінювання досягнень студентів у ВНТУ](#) та розуміють, що за їх порушення несуть особисту відповідальність.

Базові інформаційні ресурси

1. Азарова Л. Є. Документи та особливості їх оформлення : навч. посіб. / Л. Є. Азарова, З. П. Корженко, Л. В. Горчинська. – Вінниця : ВНТУ, 2002. – 64 с.
2. Азарова Л. Є. Українська мова за професійним спрямуванням : завдання для підсумкового контролю : навч. посібн. / Л. Є. Азарова, А. С. Стадній, Л. А. Радомська. - Вінниця : ВНТУ, 2018. - 93 с.
3. Азарова, Л. Є. Українська мова за професійним спрямуванням у таблицях та схемах : навч. пос. / Л. Є. Азарова, Л. А. Радомська, А. С. Стадній. – Вінниця : ВНТУ, 2018. – 176 с.
4. Азарова Л. Є. Методичні вказівки до виконання контрольних робіт з дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» для студентів заочної форми навчання / Л. Є. Азарова, Л. В. Горчинська, Г. В. Кухарчук – Вінниця: ВНТУ, 2011. – 32 с.
5. Азарова Л. Є. Українське ділове мовлення. Частина I : навч. посіб. / Л.Є Азарова, Н. Й. П'яст – Вінниця : ВНТУ, 2007. – 232 с.
6. Азарова Л. Є. Професійне спілкування науково-технічних працівників і студентів інженерних спеціальностей : навч. посіб. / Л. Є. Азарова, Н. Й. П'яст, Т. Ю. Іванець – Вінниця : ВНТУ, 2008. – 189 с.
7. Азарова Л. Є. Українська мова. Складні вживання (найновіші рекомендації) : навч. посіб. / Л. Є. Азарова, Н. Й. П'яст, Л. А. Радомська. - Вінниця : ВНТУ, 2010. – 90 с.
8. Абрамчук О. В. Методичні рекомендації до дисципліни “Українська мова за професійним спілкуванням” для студентів 3 – 4 курсів із спеціальностей денної і заочної форми навчання / О. В. Абрамчук – Вінниця : ВНТУ, 2008. – 43 с.

9. Іванець Т. Ю. Методичні вказівки до виконання контрольних робіт з дисципліни “Українська мова за професійним спілкуванням” для студентів усіх спеціальностей заочної та денної форм навчання / Т. Ю. Іванець, З. П. Корженко, Н. Й. Пяст – Вінниця : ВНТУ, 2008. – 31 с.
10. Стадній А. С. Методичні вказівки до самостійної роботи студентів з дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» / А. С. Стадній. – Вінниця : ВНТУ, 2017. – 60 с.